



# Özel EKOL HASTANESİ

## HASTANE ATIK YÖNETİMİ TALİMATI



### 1. AMAÇ:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine uygun Atık Yönetimini sağlar.

### 2. KAPSAM:

Bu talimat Özel Ekol Hastanesi Atıkların; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine uygun olarak çevreye ve kişilere zarar vermeden toplanması, taşınması, geçici depolanması ve ilgili birimlere teslimini kapsar.

### 3. KISALTMALAR:

### 4. SORUMLULAR:

### 5. TANIMLAR:

**5.1. Evsel Nitelikli Atıklar:** Birimlerden atılan, ancak enfekte olmamış mutfak atığı, büro atığı, ambalaj malzemeleri, şişeler gibi malzemelerden oluşan atıklardır.

**5.2. Genel atıklar:** Sağlıklı insanların bulunduğu kısımlar, hasta olmayanların muayene edildiği bölümler, ilk yardım alanları, idari birimler, temizlik hizmetleri, mutfaklar, ambar ve atölyelerden gelen atıklar.

**5.3. Ambalaj Atıkları:** Tüm idari birimler, mutfak, ambar, atölye v.s den kaynaklanan tekrar kullanılabilir, geri kazanılabilir atıklar:

5.3.1. Kâğıt

5.3.2. Karton

5.3.3. Mukavva

5.3.4. Plastik

5.3.5. Cam

5.3.6. Metal

**5.1. Tıbbi Atık:** Birimlerden kaynaklanan patolojik ve patolojik olmayan, enfekte, kimyasal ve farmasötik atıklar ile delici kesici malzemeleri (*tehlikeli atık*) içerir.

**5.4.1. Enfeksiyöz Atıklar:** Enfeksiyöz ajanların yayılımını önlemek için taşınması ve imhası özel uygulama gerektiren atıklardır. Başlıca kaynakları;

- Mikrobiyolojik laboratuvar atıkları
- Kültür ve stoklar
- İnfeksiyöz vücut sıvıları
- Serolojik atıklar
- Diğer kontamine laboratuvar atıkları (lam-lamel, pipet, petri v.b)
- Kan ve kan ürünleri ve bunlarla kontamine olmuş nesnelere
- Kullanılmış ameliyat giysileri (kumaş, önlük ve eldiven v.b)

Doküman No	Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
EN.TL.18	18.04.2013	02	01.11.2022	1 / 6



# Özel EKOL HASTANESİ

## HASTANE ATIK YÖNETİMİ TALİMATI



- Karantina atıkları
- Bakteri ve virüs içeren hava filtreleri,
- Enfekte deney hayvanı leşleri, organ parçaları, kan ve bunlarla temas eden tüm nesnelere

**5.4.2. Patolojik Atıklar:** Anatomik atık dokular, organ ve vücut parçaları ile ameliyat, otopsi v.b. tıbbi müdahale esnasında ortaya çıkan vücut sıvıları:

**5.4.2.1.** Ameliyathaneler, morg, otopsi, adli tıp gibi yerlerden kaynaklanan vücut parçaları, organik parçalar, plasenta, kesik uzuvlar v.b ( insani patolojik atıklar)

**5.4.2.2.** Biyolojik deneylerde kullanılan kobay leşleri.

**5.4.3. Kesici Delici Atıklar:** Batma, delme sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıklar.

**5.4.3.1.** Enjektör iğnesi,

**5.4.3.2.** İğne içeren diğer kesiciler

**5.4.3.3.** Bistüri

**5.4.3.4.** Lam-lamel

**5.4.3.5.** Cam pastör pipeti

**5.4.3.6.** Kırılmış diğer cam v.b

**5.2. Tehlikeli Atıklar:** Fiziksel veya kimyasal özelliklerinden dolayı ya da yasal nedenler dolayısıyla ile özel işleme tabi olacak atıklardır.

- Tehlikeli kimyasallar
- Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar
- Genotoksik ve sitotoksik atıklar
- Farmasötik atıklar
- Ağır metal içeren atıklar
- Basınçlı kaplar

**5.3. Radyoaktif Atıklar:** Laboratuvarlarda tanı ve tedavi amacı ile kullanılan ve radyoaktif madde özelliği gösteren veya olma riski bulunan malzemelerden oluşana tıklar.

**5.4. Uluslar Arası Klinik Atıklar Amblemi:** Tıbbi atıkların toplandığı özel nitelikli torba veya kap ile bunların taşınmasında kullanılan özel taşıma arabalarının üzerinde bulundurulması gereken amblemidir.

**5.5. Özel Atık Taşıma Arabası:** Hastanede bulunan atık torbalarının *ayrı* toplanarak geçici atık depolama yerine taşınmasında kullanılan arabalardır.

**5.6. Geçici Depolama:** Atıkların bertaraf alanına taşınmasından önce ünite içinde inşa edilen birimlerde veya konteynerlerde 48 saati geçmemek üzere geçici süre ile bekletilmesidir.

Doküman No	Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
EN.TL.18	18.04.2013	02	01.11.2022	2 / 6



# Özel EKOL HASTANESİ

## HASTANE ATIK YÖNETİMİ TALİMATI



**5.7. Nihai Bertaraf:** Tıbbi atıkların çevreye ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde ilgili mevzuatlarda öngörülen her türlü önlemin alındığı tesislerde yakılması veya düzenli depolanması suretiyle yok edilmesini veya zararsız hale getirilmesini,

**5.8. Konteyner:** Paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, tekerlekli, kapaklı, kapakları kilitlenir, en az 0.8 metre küp hacminde geçici depolama birimini ifade eder.

## 6. UYGULAMA:

### 6.1. Atık Minimizasyonu

**6.1.1.** Evsel atıkların oluşumunu ve miktarının azaltılması amacı ile:

- Kaynağında ayrı toplanır,
- Evsel nitelikli atıklar siyah renkli torbalarda toplanır.

**6.1.2.** Ambalaj atıklarının oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile:

- Kâğıt, karton, plastik ve metal ambalaj atıkları kontamine olmamaları şartı ile diğer atıklardan ayrı olarak mavi renkli plastik torbalarda toplanırlar,
- Serum ve ilaç şişeleri gibi cam ambalaj atıkları ise kontamine olmamaları şartı ile mavi renkli plastik torbalarda toplanırlar,
- Kullanılmış serum şişeleri ayrı toplanmadan önce uçlarındaki lastik, hortum, iğne gibi hasta ile temas eden kontamine olmuş materyallerden ayrılır,
- Kontamine olan bu materyaller diğer atıklar ile birlikte tıbbi atık esasına göre toplanır.

**6.1.3.** Tıbbi atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile:

- Ünitelerden kaynaklanan enfeksiyöz, patolojik ve kesici delici atıklardır,
- Tıbbi atıklar hiçbir suretle evsel atıklar, ambalaj atıkları ve tehlikeli atıklar ile karıştırılmaz,
- Toplama ekipmanı, atığın niteliğine uygun ve atığın olduğu kaynağa en yakın nokta da bulundurulur,
- Kesici delici atıklar diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak kesici-delici atık kaplarında toplanır.

**6.1.4.** Tehlikeli atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile;

- Tehlikeli atık oluşumuna sebep olabilecek gereksiz uygulamalar en aza indirilir.

### 6.2. Atıkların Kaynağında Ayrı Toplanması ve Biriktirilmesi

**6.2.1.** Evsel Nitelikli atıkların ayrı toplanması amaçlı kullanılacak toplama ekipmanlar siyah renkli sağlam plastik torba kullanılır,

**6.2.2.** Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması amacı ile mavi renkli plastik torba kullanılır,

**6.2.3.** Tıbbi atıkların (kesici-delici hariç) kaynağında ayrı toplanması amacı ile kırmızı renkli çift kalınlığı en az 150 mikron, orijinal orta yoğunlukta polietilen hammadde özelliğindedir. Üzerinde “Uluslararası Biyoteknoloji” amblemi ile “Dikkat Tıbbi Atık” ibaresi bulunur,

<i>Doküman No</i>	<i>Yayın Tarihi</i>	<i>Revizyon No</i>	<i>Revizyon Tarihi</i>	<i>Sayfa No</i>
<i>EN.TL.18</i>	<i>18.04.2013</i>	<i>02</i>	<i>01.11.2022</i>	<i>3 / 6</i>



# Özel EKOL HASTANESİ

## HASTANE ATIK YÖNETİMİ TALİMATI



**6.2.4.** Kesici-delici tıbbi atıklar diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak kaynağında ayrı toplanması amacı ile delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez, sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “Dikkat Tıbbi Atık” ibaresi taşıyan plastik veya aynı özelliğe sahip lamine kartondan yapılmış kutu kullanılır,

**6.2.5.** Tehlikeli atıkların kaynağında ayrı toplanması amacı ile kimyasal ve farmasötik atıklar, ağır metal atıklar delinmeye, yırtılmaya, patlamaya dayanıklı sağlam, üzerinde tehlikeli atık amblemi bulunan kutu veya torba kullanılır. Bu gruba giren radyoaktif atıklar radyoaktif sembol işaret etiketi bulunan kurşun kaplı kutu kullanılır. Atık pil kırmızı renkli, üzerinde “AtıkPil” ve “Yalnızca Atık Pil Atınız” ibareleri yer alan toplama konteyner veya kutuların da toplanır.

### 6.3. Atıkların Taşınması, Taşınmasın da Kullanılacak Ekipman ve Araçlar

**6.3.1.** Evsel, Ambalaj, Tıbbi, Tehlikeli atıkların taşınması; tekerlekli, kapaklı, paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, yükleme ve boşaltma esnasında torbaların hasarlanmasına veya delinmesine yol açabilecek keskin kenarları olmayan, yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay, sadece bu iş için ayrılmış araçlar ile toplanır ve taşınırlar,

Tıbbi atıkların taşınmasında farklı olarak; ünite içine taşınmasında kullanılacak araçlar turuncu renkli olacak, üzerinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “Dikkat Tıbbi Atık ” ibaresi bulunacaktır. Tıbbi atıkları taşımakla görevli temizlik personeli çalışma sırasında eldiven, çizme ve özel koruyucu turuncu renkli elbise giymelidir.

**6.4.** Atık Toplama ve Biriktirme Ekipmanlarının Bulunduğu Yerler, Toplama Programı ve Taşıma Güzergâhı belirlenmelidir.

**6.4.1.** Evsel nitelikli atıkları biriktirme kapları, tedavi odası, tuvalet giriş koridorlarında ,Ambalaj atığı biriktirme kapları, tedavi odalarında, Tıbbi atık biriktirme kapları tedavi odaları, pansuman odaları ve desklerde bulunur. İki şirket personeli tarafından sabah 8:30– 11:30, öğleden sonra 13:30–16:30, akşam 20:00- 06:00 saatleri arasında ve biriktikçe şirket tarafından hazırlanan atık toplama programı doğrultusunda toplanır, taşıma asansörü ile taşınması yapılır,

**6.4.2.** Tehlikeli atıklar biriktikçe idarenin belirlemiş olduğu uygun depolama merkezinde depolanır. Lisanslı firmalar ve belediye tarafından uygulanan program doğrultusunda taşınması yapılır.

### 6.5. Geçici Depolama Sistemleri:

**6.5.1.** Geçici atık deposunun hacmi en az iki günlük atığı alabilecek boyutlarda olmalıdır,

**6.5.2.** Geçici atık deposu iki bölmeli kapalı bir mekân olarak inşa edilir. Birinci bölmede tıbbi atıklar ikinci bölmede ise evsel nitelikli atıklar depolanır,

**6.5.3.** Deponun tabanı ve duvarları sağlam, geçirimsiz, mikroorganizma ve kir tutmayan, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay bir malzeme ile kaplanır,

Doküman No	Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
EN.TL.18	18.04.2013	02	01.11.2022	4 / 6



# Özel EKOL HASTANESİ

## HASTANE ATIK YÖNETİMİ TALİMATI



- 6.5.4. Depolarda yeterli aydınlatma ve pasif havalandırma sistemi bulunur,
- 6.5.5. Depo kapıları dışarıya doğru açılır veya sürmeli yapılıdır. Kapılar daima temiz ve boyanmış durumda olur. Tıbbi atıkların konulduğu bölmenin kapısı turuncu renge boyanır, üzerinde görülebilecek şekilde ve siyah renkli “Uluslararası Biyo-tehlike” amblemi ile siyah harfler ile yazılmış “Dikkat Tıbbi Atık ” ibaresi bulunur.
- 6.5.6. Depo kapıları daima kapalı ve kilitli tutulur, yetkili olmayan kişilerin girmesine izin verilmez. Depo ve kapıları, içeriye herhangi bir canlı (kedi, köpek, kuş vs. ) girmeyecek şekilde inşa edilir.
- 6.5.7. Geçici atık depolarının içi ve kapıları görevli personelin rahatlıkla çalışabileceği, atıkların kolaylıkla boşaltılabileceği ve yüklenebileceği boyutlarda inşa edilir.
- 6.5.8. Geçici atık deposu, atık taşıma araçlarının kolaylıkla ulaşabileceği ve yanaşabileceği yerlerde ve şekilde inşa edilir,
- 6.5.9. Geçici atık deposu, hastane giriş ve çıkışı, otopark gibi yoğun insan ve hasta trafiğinin olduğu yerler ile gıda depolama, hazırlama ve satış yerlerinin yakınlarına inşa edilemez.
- 6.5.10. Tıbbi atıkların konulduğu bölmenin temizliği ve dezenfeksiyonu kuru olarak yapılır. Bölme atıkların boşaltılmasına müteakiben temizlenir, dezenfekte edilir ve gerekirse ilaçlanır.
- 6.5.11. Evsel nitelikli atıkların konulduğu bölmede kanalizasyona bağlı ızgaralı bir drenaj sistemi ve bölmenin kolaylıkla temizlenebilmesi için basınçlı bir su musluğu bulunur.
- 6.5.12. Temizlik ekipmanı, koruyucu giysiler ve konteynerler geçici atık depolarına yakın yerlerde depolanır.
- 6.5.13. Tehlikeli atıklar ve Ambalaj atıkları biriktikçe idarenin belirlemiş olduğu uygun depolama merkezinde depolanır.
- 6.5.13.1. Evsel atıklar belediye işbirliği ile uzaklaştırılır, belediye evsel atıkları almak için günde 1 ya da 2 kez hastaneye gelir.
- 6.5.13.2. Ambalaj atıklar (kâğıt ve cam ürünler) belediye işbirliği ile hastaneden uzaklaştırılır.
- 6.5.13.3. Tıbbi atıklar belediye ile işbirliği içinde uzaklaştırılır, belediyenin tıbbi atık aracı atıkları almak için günde 1 ya da 2 kez hastaneye gelir, tutanak ile geçici depo alanında belediye yetkililerine teslim edilir.
- 6.5.13.4. Radyoaktif atıklar Türkiye Atom Enerjisi Kurumu işbirliği ile uzaklaştırılır.
- Tehlikeli atıklar “Tehlikeli atıkların kontrolü yönetmeliği” ne uygun şekilde uzaklaştırılır.

### 6.6. Toplama Ekipmanlarının Temizliği ve Dezenfeksiyonu;

- 6.6.1. Tıbbi atık taşıma konteynerlerinin temizliği günlük olarak ve kirlendikçe yapılır. Geçici atık depolarının temizliği ve dezenfeksiyonu ise haftada bir veya kazadan hemens onra Enfeksiyon Kontrol Komitesinin önerileri doğrultusunda yapılır.

Doküman No	Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
EN.TL.18	18.04.2013	02	01.11.2022	5 / 6



**Özel EKOL HASTANESİ**  
**HASTANE ATIK YÖNETİMİ TALİMATI**



**6.6.2.** Dezenfeksiyon amacı ile kullanılacak dezenfektanlar; Enfeksiyon Kontrol Komitesinin önerileri doğrultusunda 1/10'luk sodyum hipoklorit çözelti ile yapılır.

**6.7. Kaza Anında Alınacak Önlemler Ve Yapılacak İşlemler;**

**6.7.1.** Tıbbi atıkların toplanması; ünite içinde taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşabilecek yaralanmalarda; yaralanan bölge su ve sabun ile yıkanır, Enfeksiyon Kontrol Komitesine yönlendirilir.

**6.7.2.** Tıbbi atıkların toplanması; ünite içinde taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşabilecek dökülme ve yayılmalarda; atıklar güvenli olarak boşaltılır ve taşıma aracı acilen dezenfekte edilir.

**6.8.** Tıbbi atıkların toplanması, geçici depolanması sırasında oluşabilecek yaralanmalar, dökülme, yayılma ve diğer kazalar “İstenmeyen Olay Bildirimi Prosedürü” doğrultusunda, İstenmeyen Olay Bildirimi yapılmalıdır. Bildirim HBYS üzerinden **direkt <http://grs.saglik.gov.tr/>** ile Sağlık Bakanlığı Güvenlik Raporlama Sistemine (GRS) ve Hastanemiz Kalite Yönetim Birimine yapılmalıdır

**6.9. Sorumlu Personel;**

**6.9.1.** Evsel nitelikli atıklar, Ambalaj atıkları ve Tıbbi nitelikli atıkların toplanması ve taşınması için; temizlik firması tarafından ikişer personel görevlendirilir. Görev tanımları temizlik firması tarafından belirlendiği şekilde uygulanır.

**6.9.2.** Geçici atık deposu ve geçici atık konteynerlerinin işletilmesi için; temizlik firması tarafından görevlendirilen bir personel bulunur. Görev tanımları Tıbbi Atık Kontrol Komitesinin bilgisi dahilinde temizlik firmasının belirlediği şekilde uygulanır.

**6.9.3.** Atık toplama personeline göreve başlamadan önce eğitim verilir ve yılda iki kez tekrarlanır.

**6.9.4.** Personel hepatit B ve tetanos aşısı ile aşılanır.

**6.10. Kayıt Tutma ve Raporlama;**

**6.10.1.** Oluşan tıbbi atık miktarının belirlenmesi ve kayıt altına alınması; **Atık Sorumlusu** Tarafından kayıt altına alınır.

**6.10.2.** Kayıt altına alma ve raporlamadan atık sorumlusu sorumludur.

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
 Kalite & Akreditasyon Sorumlusu Kardelen ASMA	 Kalite Koordinatörü Yeşim İNCİ	 Kalite Yönetim Direktörü Prof. Dr. Tuncay ÇAĞLAR

Doküman No	Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
EN.TL.18	18.04.2013	02	01.11.2022	6 / 6